

un răspuns obiectiv la toate punctele cuvântărei de tron. Vom atinge punctele mai esențiali.

Cu privire la reformarea casei de sus aflăm în proiect următoarele:

„Împreună cu Maiestatea Voastră simțim lipsa și însemnătatea potențiată a reformării casei de sus.”

„La deslegarea acestei cestiuni coapte și în opinia publică a țării, — cu care legislațiunea ungară s'a ocupat și mai mult, — vom conlucra cu devoțiune deplină în direcțiunea de repețite ori accentuată în adresele noastre ca pretenșiunile îndreptățite ale bazei istorice, aducându-se în consonanță cu dezvoltarea vieții politice a națiunii, acest factor nepreterabil al legislațiunii maghiare, care și are baza sa în constituțiunea și tradițiunile patriei noastre, autoritatea și efectul acestuia să capete baza solidă în opera de mare importanță a reformării.”

Atâta țice proiectul despre reformarea casei de sus. Nici mai mult, nici mai puțin. Mulți sânt de părerea, că ar fi așteptat nescăi declarațiuni mai pozitive din partea magnașilor în aceasta cestiune.

Proiectul, preste celelalte puncte ale mesagiului, cum sânt: procedura criminală, codicele privat, pensionarea amplexișilor, organizarea lucrărilor publice, regularea Dunărei în partea de sus și la poarta de fier, dreptul de apă, poliția de câmp, judecătoria administrativă, reînnoirea articolelor de lege: XIX și XXV din 1878, și prolongirea duratei sesiunii parlamentare, — accentuând lipsa generală, trece preste fie-care în special, fără ceva comentariu deosebit, apoi continuă:

„Este opera înțelepciunii adânci de domnitoriu a Maiestății Voastre, este rezultatul îmbucurătoriu al direcțiunii urmate din partea factorilor, cari în conducerea afacerilor osterne esercează influența constituțională, că între monarhie și imperiul german este relațiunea cea mai intimă, și că și cu celelalte state stăm în relațiunile cele mai bune. Dar când legislațiunea în est mod, fără teama complicațiunilor internaționali, poate să se apuce de lucru, care va avè influență asupra soartei generațiunilor, nu punem mai puțin pond pe apărarea păcii dintre rasele, confesiunile și clasele singuratiche ale țării, care în trecut a fost factorul dezvoltării spirituale, și materială a patriei noastre, în venitoriu va rămâne condițiune nedispensabilă, ear intențiunile regimului Maiestății Voastre, motivate prin necesitate, cari cu delăturarea defectelor obveniente din abuzarea de drepturile de mare preț, ar fi îndreptate spre apărarea și siguranța societății, vor afla spriginul nostru patriotic.”

După aceste proiectul se termină cu câte-va expresiuni omagiiale.

III.

Proiectul partidei antisemite.

Proiectul acestei partide are o estensiune destul de mare, și lucru natural, că în partea cea mare atinge și se ocupă cu cestiunea jidovească. Reformarea casei de sus n'o ține oportuna, dar se va dimitte în discutarea ei. La cestiunea de echilibru în bugetul statului accentuă necesitatea unei legi, despră punerea sub dare a chărțiilor de stat, — firește din acel punct de vedere, că acestea în suma cea mai mare se afla în mâinile jidovilor. Acestea — țice proiectul, ar fi un izvor bun de venit, care ar corăspunde și egalei îndreptățiri.

Cu privire la pactul dualist, țice cam următoarele: alegătorii, așa și deputații țării sânt împărțiți în două partide mari, una parte mare voiește independența Ungariei pre baza legilor din 1848, voiește oaste separată și oficiu de esterne independent, — cealaltă stă pe baza pactului

indiferent față cu dăscălirile necălitate ale propagatorilor de lumină spirituală din colegiu.

Dar aceasta stare favorabilă n'a ținut mult. O sumă de împregiurări au contribuit ca aceasta variată viață să dea loc unei monotonii, de care este cuprinsă Orăștia și astăzi. S'au cassat cursul filosofic sau clasele VII și VIII dela gimnasiu — din considerațiuni financiare și tinerii s'au dus în direcțiunile rosei. Maghiarismul a prins tot mai afunde rădăcini, și societatea ce intrunise în sinul seu atâta studenți învățiați de zelul de a se cualifica în limba maternă, a încetat — s'a desființat și tot ce a avut — biblioteca cu cărțile cele frumoase au trecut nu știu în ale cărui mâni. După principiul „Res nullius cedit primo ocupanti” — vor fi ajuns și acelea în posesiunea celui ce au pus mai întâiu brânca pe ele.

Împreună cu ceilalți colegi mi-am luat și eu ziua bună dela Orăștie și până la festivitățile din vară trecută nu am mai avut fericirea de a o vedea. Eară astă vară mi se dete ocasiunea să ved locurile odinioară atât de frecventate. Dacă nu me aflam în sgomotul festivităților, m'ar fi cuprins o mâhnire adâncă, pentru că aceea ce am căutat n'am aflat. — Vremea a mistuit tot și astăzi am ramas numai cu o amintire prețioasă dintr'un timp trecut și fericit,

din 1867; dar ambele partide sânt de convingerea, că numai una bancă independentă ungară și teritoriul vamal separat poate asigura înflorirea materială a țării.

Ajungând la cestiunea jidovească, continua: „Maiestatea Voastră, Doamne și Rege al nostru! Legislațiunea din 1867, în însuflețirea sa pentru restituirea constituțiunii, uitând înțelepciunea tradițiunilor milenare, a făcut un paș desăstruos atunci, când a emancipat pre jidovi necondiționat. Nemulțămirea (háládatlanság) fără capăt contra națiunii maghiare marimoase și agitațiunea neanimoasă a rasei jidovești, care prin emancipare s'a întărit tot mai tare, a causat frecările, de cari face amintire prea înaltul mesagiu.”

După aceste accentuă, că proprietățile mici au să se conserveze pentru creștini; poporul, nu trebuie să-l lase legislațiunea, ca să ajungă la seapă de lemn, cum a ajuns clasa proprietarilor de mijloc; Ungaria nu trebuie lăsată, ca să ajungă soarta Galiei și a Bucovinei.

Trecând preste aceste țice:

„Maiestatea Voastră, Doamne și Rege al nostru! Numai acolo sânt date recerințele de lipsă spre înflorirea țării, unde principiile egalei îndreptățiri există nu numai pre hârtie, ci și în practică. (Așa este. Prea adevărat. Red.) Unde unele clase improductive, ba elemente striene, se sporesc în proporțiuni abnormali, ear celelalte clase se apropia de perire: acolo stările morboase nu pot lipsi, acolo relele interne de stat și sociali nu pot rămâne.”

Apoi continuă: jidovimea se înmulțește spre daun'a popoarelor creștine; jidovimea este organizată sub masca religiunii și a confesiunii; consorțiul alianței israelite este răspândit preste lumea întreagă; față de acesta poporul nostru creștin, nare nici un mijloc de apărare proprie; jidovimea, precum în întreagă Europa, așa și la noi, a apucat în mână partea cea mai considerabilă a capitalului mobil, și a condusereii acestuia, prin care a creat o stare, care ne face să ne aducem aminte despre dreptul pământului al poternicilor din evul mediu întunecos; dacă statul nu aduce o lege, care să taie capul defectelor capitalului mobil, atunci împărțind pre jidovi în favoruri nedrepte, denega de-adreptul de egala îndreptățire; scopul jidovilor nu este altul decât subminarea baselor societății creștinești, nimicirea materială și morală a popoarelor creștine, resturarea dinastiilor și a tronurilor creștinești.

După aceste urmează:

Maiestatea Voastră, Doamne și Rege al nostru! Să Ve servim în aceasta privință cu dovediri? Acolo este esemplul Franciei, acolo este nihilismul, al cărei contingent până la 55 percente îl dau jidovii, acolo este democrația socială din Germania al cărei element nutritoriu este agitațiunea și banii jidovești. Apostolii cei mai fideli ai anarchismului înspăimântătoriu de astăzi asemenea sânt jidovii. Jidovimea dela început a fost un element putreditoriu și descompunătoriu, aceste role astăzi, când își luase catenele de pre corp în situațiunea s'a de fapt privilegiată, o poate juca fără pedecă.”

„Oper'a lor de sobol, subminarea religiunii creștine a familiei și a moralității, o cunoaștem de mult; dar aglomerarea lor gigantică de bani, în venitoriu mai de aproape i va îmbărbăta spre atac direct.”

În partea finală, proiectul, conține cam următoarele, între cari si expresiuni omagiiale; partida promite, că va presenta un proiect de lege în cestiunea Jidovească; dinasti'a domnitoare este punctul de cristalizare, pre lângă care se grupează poporul creștin al Uegariei, chemarea sublima a Maiestatei Sale, ca a regelui apostolic, în locul prim este, a-perarea creștinismului și a popoarelor sale creștine; de când a apus puterea semilunei, semitismul este inamicul cel de moarte al creștinismului și al popoarelor creștine; antisemitismului nu este alt ce-va, de cât așiderea în stare de a-perare proprie a popoarelor creștine față cu semitismul, cu acest inamic de moarte al lor: în țările imperiului Sântului Stefan, nimic ne avu și n'are influența mai-bună, pentu consolidarea conviețuirii pacinice între confesiunile, rasele și clasele deosebite, de cât chiar antisemitismul.

Protocol

luat în conferența învățătorilor dela scoalele române greco-orientale din districtul S. Sebeșului, ținută în 26, 27, 28, și 29 August 1884 v.

(Urmare.)

Ședința I.

la 26 August începută la 10 oare a. m.

1. Murășan, vice-președintele rauniunii deschidând ședința, împărtășește conferenței, că ven. consistoriu archidieceșan prin hârtia sa Nr. 3934 ex 1884 Sc. l'a însărcinat pre dănsul cu ținerea de prelegeri din metodica cetirei și a scrierei, conform circulariului Vener. cons. Nr. 3567/1884. — Servește spre știință.

2. Prelectorul Murășan, prima sa prelegere o începe, arătând însemnătatea scrierei și a cetirei.

Arată; cum omenimea înzestrată cu minte, cu dar de invențiune a inventat unele semne, (când? nu se știe); pentru că cele ce le vorbește să le și scrie.

Egiptenii țin de inventator pre țina Isis; Grecii pre zeul Hermes; Fenicienii pre Tauth; precând de altă parte începe a se dovedi, că scrierea sa inventat în India de poporul sanscrit.

Arată că aflarea scrierei de ași a atârnat dela observarea: că limba stă din anumite părți diferite, propozițiuni, cuvinte, silabe și sunete elementari.

De aici apoi analisarea limbei în sunetele ei elementari, și darea unui semn anumit aceluia.

Semnul vizibil, pentru sunetul aușdibil se numește literă, și completul literilor alfabet.

Ear înfătoșarea limbei cu ajutorul lor, scriere.

Arată cum la început omenimea a cugetat că sunetele elementari ar fi cuvintele. Și acestora a dat semne deosebite, cari semne și ași încă le mai folosesc chinezii. (Ieroglife). Chinezii culți folosesc până la 80,000, ear poporul de rând până la 500 de semne.

Arată cum odată cu scrisul s'a ivit și cetitul, și nu mai înainte.

Arată ca cetitul e de trei feluri. a) cetitul mehanic, carele stă în cunoașterea litorilor și împrennarea lor acurată în silabe, cuvinte și propozițiuni; b) cetitul logic, carele privesce și la înțelesul cugetelor espreso și c) cetitul frumos, când pronunțarea, accentuarea și pauzele trebuie să corespondă întru toate cugetelor espreso.

Arată că cetitul poate fi pentru distragere, petrecere de timp, ori adunare de cunoștințe folosi-toare.

Din aceste motive scrisul și cetitul a ocupat, ocupă și va ocupa totdeauna un loc din cele mai de frunte, între obiectele de învățământ din scoala poporală.

De aici silința pedagogilor, celor mai renumiți, de a afla modul, cum s'ar putea conduce copii, mai ușor și mai iute la scriere și cetire?

De aici multele metode, moduri de instruire, ale cetitului.

Arată metodele, prin cari a trecut cetitul până în ziua de astăzi.

I. Metodul literisărei, a carui material se afla depus în „Bucavna.” Procedura în instruire la acest metod. Arată cât de ne natural era, prin carele numai târziu și arare ori se ajunge la cetit. (Pedagogii Bernard și Basedov 1787 cu litere din aluat.)

II. Metodul silabisărei, cu autorul seu Friderik Gedike. Procedura acestui metod.

III. Metodul fonetic, adeca a pronunța litera cu sunetul ei adevărat, a cărui autor e Stefani. El e cel dintăiu, carele a statorit cum se cuvine diferința între; sunet, literă și numele literii. Și că numele să nu se spună, până când copii nu vor fi invins primele greutăți ale cetitului.

IV. Metodul scriptologiei.

Adecă modul de a învăța cetitul scriind. Cum scriptologia vine în combinare cu metodul fonetic.

Arată mai departe ca ordinarea materiei de învățământ se poate face în trei forme:

- procesul analit — dela întreg la părți;
- procesul sintetic, dela părți la întreg și
- analitic-sintetic.

Ear forma învățământului e de 4 feluri a) Tipică, b) acromatică, c) erotematică și d) euristica; ear cea tipică are două forme a) antefăcătoare și antepunătoare. Arată când se întrebuițează una și când alta. Și că la începători se întrebuițează mai mult forma antefăcătoare.

La aplicarea formei acesteia sunt a se observa următoarele reguli generali: a) Tot ce produce inv. să fie cât se poate de perfect și de frumos, pentru ce? b) Învățământul să atragă atențiunea elevilor asupra celor produse. c) Să grigească că tot începutul e greu, și că nepăsarea și negrirea cu incetul trec în dedare și d) că cele deprinse să nu se deie uitării.

Arată tonul învățătorului.

Cum să fie față cu începătorii?

Cum față cu cei mai mari? Cu cei fricoși? Cu cei renitenți? etc.

Cum față cu vițiu, cu cele religioase etc.?

Prelegerea servește spre sciință.

Fiind timpul înaintat ședința se incheie la 12½ oare, anunțându-se ședința următoare pre 27 la 8 oare a. m.

Ședința II.

la 27 Aug. începută la 8 oare a. m.

Prelectorul Murășan continuând arată, că scriptologia, vine în combinare cu metodul fonetic, și că aceea pune fundament la două desterități; la scris și cetit.

Apoi cum instruirei proprie în scris și cetit trebuie să-i premeargă pregătirile intuitive.

După cele două dexterități, pregătirile încă sunt de două feluri a) pregătiri la scris și b) pregătiri la cetit.

Înainte de a trece la pregătiri, arată pre larg primirea elevilor în școală; purtarea învățătorului în oarele și zilele dintâiu ale anului școlastic.

Apoi începe cu pregătirile pentru scris, cari au două scopuri: principal și secundar; arată cari snt cele principale și cari cele secundari?

Observează că fie-care lecțiune se nu dureze mai mult de o jumătate de oră... Fiecare elev să aibă tăblița sa stilul seu etc.

Ca pregătiri pentru scris:

a) Orientarea în spațiu: în dreapta, în stânga, în mijloc, înainte, îndărăt; în sus, în jos; deasupra dedesupt. Toate acestea concepte le desvoaltă, cât se poate mai pre larg și practice.

Trece apoi la șederea la scris, ținerea tăbliței și a stilului.

La ce învățătorul trebuie să fie cu mare atențiune și să arete fie-căruia...

Scoaterea tăblițelor...

Apoi atrage atențiunea conf. asupra următoarelor observări gen.: că la toată întreprinderea, la tot locul, elevii sunt a se deda să fie cu luare aminte, să nu grăbească, să stăruiască asupra lucrului, ce le sta înainte, și să lucreze mai bine puțin și cu promtitudine, decât mult și superficial — *non multa sed multum*.

Apoi trece la: punct, lenii drepte, strâmbe, orizontali (drept cumpănitoare), vorticale (drept cădătoare), pieșișe (costișe), paralele; unghiuri, arcuri; cerc și oval.

Toate acestea le desvoaltă, cât se poate mai pre larg și în modul cel mai practic.

La 10¹/₂ oare ședința se ridică pe un pătrariu de oră.

După redeschidere, prelectorele recontinuă, arătând combinațiile din linii drepte și strâmbe, ca părți ale literelor, din care învăț. treptat trebuie să treacă la literele mai ușoare, și așa în mod genetic, are a le face pre toate cu elevii, până atunci, până când sunt în stare a scrie ori ce literă, fără a întâmpina greutăți mari.

Trece apoi la pregătirile pentru cetit, cari au să se înceapă deodată cu pregătirile pentru scris, mergând paralel câte 1/2 oare prelecțiunea.

Arată scopul material și formal al acestor pregătiri.

Arată că precum omul întâiu a cugetat apoi a vorbit, ear cele vorbite le a scris și apoi le-a cetit astfel e a se urma și cu școlariul; întâiu să-l faci să cugete, apoi să vorbească bine, curat și precis, și spre acest scop ne servește de mijloc în prima linie, învățământul intuitiv.

Trece apoi la dicere (proposițiune). Arată cum e a se aduce copii la facere de diceri. Observează că nu e cu cale a se defini dicerea. E de ajuns ca fiecare băiat se știe face diceri despre obiectele cunoscută, și până când nu știe face fiecare elev diceri, până atunci să nu meargă mai departe.

Timpul pentru acestea pregătiri nu se poate determina, se observează că „graba strică treaba.”

Trece apoi la părțile dicerei; la cuvinte. Arată cum să se desvoaltă cuvintele din diceri; de aici cuvintele în silabe și silabele în sunete.

Acesta din urmă e pașul cel mai greu, dar și cel mai principal în pregătirile pentru cetit.

Arată procedura treptată și metodică ca ce serecere aci. De aici apoi sunetele rom. cari sunt vocali și consonante....

Observează că nu e de lipsă să se țină elevii aici, până vor scoate toate sunetele, ci e de ajuns să știe desface cuvintele în sunete.

Față cu timpul cât să dureze preste tot pre-pătirile pentru scris și cetit, la tot cazul trebuie să dureze 6 săptămâni.

Și dacă un învăț. acest fundament și l'a zidit bine, atunci în tot lucrul următoriu va simți atât el cât și elevii o ușurătate din cele mai mari.

Prelegere, servește spre știință.

Fiind timpul înaintat ședința se încheie la 12 jum. oare; anunțându-se ședința procsimă la 3 oare p. m. aceeași zi.

Ședința III.

la 27 August 3 oare p. m.

4. Conform circulariului Ven. Cons. Nr. 3567 și a hârtiei acestuia Nr. 3934 ex 1884, presidentul în urma recomandării prelectorelui, provoacă pre inv. Ioan Bucur a ținea o prelegere practică, privitoare la primirea începătorilor în școală.

Prelegerea reușind bine, după unele adause rectificări și observări din partea învățătorilor E. Savu, Șoldea designați spre aceasta, precum și a inv. Roșu, David, Georgescu și a prelectorelui, servește spre știință.

5. Presidentul provoacă pre învăț. Oancea, a desvolta băeților conceptele: în dreapta, în stânga și în mijloc.

Prelegerea, după unele observări a mai multor învățori, prelectorul s'a vădut necesitat a o desvolta încă odată: ceea ce a servit spre știință.

6. Se provoacă învățătorul Vlad a propune leniile: orizontali, perpendiculari și peșișe.

Prelegerea nesuccedând, prelectorul se vede necesitat a o propune încă odată; ceea ce a servit spre știință.

7. Se provoacă învăț. Beu a ținea o prelegere practică din pregătirile pentru cetit, anume; dicerea și părțile ei, adeca cuvintele.

Prelegerea după unele observări, rectificări și adause din partea inv. Savu, Roșu, David și a prelectorelui, servește spre știință.

Fiind timpul înaintat ședința se încheie la 6 oare p. m., anunțându-se procsimă pre 28 la 8 oare a. m.

(Va urma.)

Mulțămită publică.

Pentru sortitura arangiată de Reuniunea femeilor române din Sibiiu au mai intrat următoarele obiecte:

Dna V. Igaț, 10 fl. v. a., dșoara Elena Perșinariu, colectantă; 1 tăviță de lampă cu aplicațiune de creton; dșoara Zoe Zănescu, 1 ștergar brodat; dșoara Elena Dimitriu, 2 servete pentru poame; dșoara Melanie Perșinariu, 1 sort italian brodat; dșoara Eugenia Perșinariu, 1 platcă de cămașe crosetată.

Pentru bunăvoința documentată față cu școala reuniunii comitetul le exprimă mulțămită pe calea aceasta.

Varietăți.

* (Postal.) Se deschide stațiune postală în comuna *Apanagyfalva*, comitatul Solnoc Doboca.

Condițiuni: contract de oficial și 100 fl. cauțiune. Venite anuale: salariu 120 fl., 40 fl. pașal de cancelarie și 300 fl. pașal de transport.

Suplicile sunt a se adresa în termen de trei săptămâni la direcțiunea postală din Sibiiu.

— În comuna *Kobátdemeterfalva*, comitatul Odorheiului cu prima Novembre începând se deschide oficiu postal, care va sta în comunicațiune de toată ziua cu oficiul de postă din Székely-Keresztur.

Va espeda epistole simple și recomandate, și asigurațiuni până la 200 fl.

Mersul:

Pleacă din Kobátdemeterfalva	8 oare dimineața.
Ajunge la Székely-Keresztur	9 " 35 min.
Pleacă din Székely-Keresztur	1 " 30 min.
Ajunge la Kobátdemeterfalva	3 " 5 min.

* Dl Dr. Brânză, care se futoarce dintr'o escursiune făcută în sudul Franciei cu ocaziunea ivirei acolo a cholerei, se va duce la Turin spre a lua parte ca delegat al României la congresul internațional filocseric, ce se va deschide în acest oraș la 20 ale curenteii.

* (Administrativ.) La adunarea generală ordinară a reprezentanții comitatului Sibiiu, ce se va ține în 27 Octombrie 1884 la 9 oare înainte de ameași în sala dela hotelul „la împăratul roman,” se va executa următoarea ordine de zi:

1. Publicarea de legi.
2. Budgetul comitatului pro 1885. Nr. 9761/1884.
3. Ordinațiunea ministrului r. u. de interne în cauza pensionării lui Nicolae Papp, fost pretor al scaunului Mercuria. Nr. 8101/1884.
4. Ordinațiunea ministrului r. u. de interne în cauza pensionării comisariului de poliție din Sebeș Joh. Schemel. Nr. 8636/1884.
5. Nota comitatului Torontal, cu care trimite o reprezentăție adresată dietei pentru ștergerea sau modificării articolului de lege X. din anul 1883. Nr. 6898/1884.
6. Nota aceluși comitat, cu care trimite o reprezentăție adresată dietei pentru modificarea legilor despre organizarea comunelor și comitatelor. Nr. 9194/1884.
7. Propunerea lui Benedek Göndöcs, deputat dietal al orașului Gyula, pentru eternisarea deamă a memoriei existenței patriei de o mie de ani. Nr. 10952/1884.
8. Alegerea fiscalului comitatens. Nr. 12009/1884.
9. Întregirea comitetului administrativ în sensul §-ului 4 al art. de lege VI din anul 1876. Nr. 12008/1884.
10. Alegerea unui membru în comitatul permanent. Nr. 12007/1884.
11. Alegerea comisiunei verificătoare în sensul §-lui 22 al art. de lege XLII din an. 1870. Nr. 12006/1884.
12. Alegerea președintelui comisiunei pentru asentarea cailor. Nr. 12005/1884.
13. Stabilirea tacei de rescumperare dela concurența publică. Nr. 11748/1884.

14. Stabilirea aruncului pentru fondul comitatens de cură pro 1885. Nr. 11712/1884.

15. Propunerea vicecomitetului relativ la modul de plătire a pensiunilor restante ale lui Wilhelm Löw și Dumitru Măcelariu. Nr. 10850/1884.

16. Propunerea vicecomitetului pentru esarëndarea grădinei a fostului scaun Nochrichiu aflătoare în comuna Fofeldea. Nr. 11726/1884.

17. Propunerea vicecomitetului pentru esarëndarea cambiaturei din Sebeș. Nr. 10831/1884.

18. Propunerea vicecomitetului pentru mărirea salariulu medicului cercual din Avrig. Nr. 11026/1884.

19. Propunerea vicecomitetului pentru ștergerea unei pretensiuni active de 65 fl. a fondului fostului scaun Nochrichiu la Martin Frölich din Nochrichiu. Nr. 11212/1884.

20. Propunerea vicecomitetului pentru remunerarea vice-notariului com. onorar și practicant Albert Dörr. Nr. 11804/1884.

21. Împăciuirea comunelor Alțina și Bendorf despre dreptul de pășunat. Nr. 10681/1884.

22. Conclusul comunei Reșinar pentru contragerea unui împrumut. Nr. 10890/1884.

23. Conclusul comunei Avrig pentru dotarea unui al doilea învățătoriu gr. or. și recurs în contra acestuia Nr. 11025/1884.

24. Conclusul comunei Săcel pentru prescrierea unui arunc comunal de 10°. Nr. 11751/1884.

25. Conclusul comunei Aciliu relativ la strămutarea drumului de țeară; Turda-Sibiiu-Brașov între cilometre 111 și 112. Nr. 11500/1884.

26. Statutul comunei Nochrichiu despre primirea streinilor în comună. Nr. 10862/1884.

27. Conclusul comunității din Rece în privința cumpării unei case și statorirea unui statut despre modalitatea primirii streinilor în comună. Nr. 12023/1884.

28. Conclusul comunității din Dobërca în privința ajutoriului votat școlii confes. gr. orientale. Nr. 12023/1884.

29. Suplica cassariului pensionat Ferdinand Sander pentru mărirea pensiunei. Nr. 11767/1884.

30. Rugarea lui Thomas Tellmann din Hosman și George Borză din Chirpăr pentru abscrierea concurenței lor publice. Nr. 10760 și 10761/1884.

31. Recursul lui Nicolae Pinciu și Ioan Vasilie din Hosman contra conscrierii concurenței publice pro 1885. Nr. 11748/1884.

32. Cererea lui Ilariu Muciu, fost pretor al cercului Săliștii, pentru rebonificarea unei sume spesate pentru clădirea drumurilor. Nr. 11841/84.

33. Conclusul comunei Fofeldea pentru mărirea salariilor oficialilor comunali. Nr. 7306/1884.

34. Budgetul întregit al comunei Bendorf. Numărul 11366/1884.

35. Socoatele despre fondurile săracilor ale comunelor: Rece, Șina Săcădate, Cărpeniș, Fofeldea, Sibiel, Röd, Sasăhuz, Pianul de jos, Vale, Gârbova, Cisnădie, Chirpăr, Bendorf, Apoldul românesc, Glimboaca, Șura-mare, Ludușul mare Cichindeal și Amnaș de pe anul 1883.

* (Temperatură.) Aerul în zilele de pe urmă a săptămânei trecute s'a recorit peste măsură și un vânt rece de eamnă amestecat cu ploaie a sbiciuit stradele Sibiiului. Munții Făgărașului sunt albi de zăpadă, ear sâmbătă sara a nins puțin chiar și în loc. Vine eamnă!

* (Un isvor de petrol.) Dl inginer Cucu scrie jurnalului „Voința Națională.” că la 18 Septembrie „Pensylvania” isvor de petrol din exploatarea dela Drăgăneasa (România) făcu o erupțiune colosală puțul asvêrlea în aer, cu o iuțuală de uragau, o masă de petrol de 15 centrimetri diametru, înălțându-se până la 40 metri dela fața pământului. S'a socotit la 3,000 de vedre pe oră, 72,000 vedre pe zi debitul acestei sorgente. O jumătate de milion pe zi pentru fericitul stăpân! Cele 720 tone de petrol ce aruncă pe fie-care zi „Pensylvania” represintă a 24-a parte din cantitatea ce toate puțurile de petrol din țeară au esportat în întregul an 1883. Vulcanul proiecta în aer petrolu, nesip și peatră, acoperind pământul până la 50 metri de jur împrejurul locului. Arbori, borace, mașine, lucrători, tot era muiat în petrolu, ear prețiosul liquid, după-ce umpluse în scurt timp toate rezervoarele exploatării, curgea în puternice torente pe fața pământului, spre a se uni cu apele Valealungii.

* (Vênătoarea de microbi.) Un inventator a imaginat că ar putea, în timpul epidemiei de coleră, să omoară microbul de coleră. Iată cum: pulverizează în odăi un liquid compus de phenol și de acid brogenic, freacă scândurile și zidurile și tavanurile cu valuri de flanelă muiată în liquid microbicid; în fine amestecă acest liquid în cleiul cu care se lipesc tapetele pre pereți, în colorile ce serv a zugrăvi taranele și lemnăria. Acest domn crede că astfel e esterminat microbul cholifer. Toate ar fi bune, rămâne numai a se afla acum dacă „baccilul virgula” este adevărata cauză a colerei: dacă este

agentul sau rezultatul, de unde vine, unde i este sediul și cum voiajază: eată tot atâtea cestiuini de rezolvat.

* (Provocare la prenumerațiune)! Având în vedere că în patria noastră legile finanțiale și deosebi legile pentru contribuțiune atât sunt de încurcate, încât contribuientul neci după cercarea îndelungată a legilor referitoare aici, nu se poate îndestul și cu acuratețe a se orienta în privința obligamintelor sale față de stat; mi-am propus a publica un manual îndreptătoriu în privința aceasta din care tot insul cetind se va putea orienta cu acuratețe și cu punctualitate, spre folosul propriu. Cartea va apărea sub titlul de: „Îndreptătoriu de folos“ în privința dărilor mediate, imediate, și refuzarea competențelor, manipularea lor și c. l. opul se va întinde cam la 150 pagini, care acum l'am pus sub tipariu.

Pentru cunoșterea și aprețirea opului acestuia am onoare a însemna cumcă este scris în stilul cel mai popular și mai ușor de preceput, se va ocupa cu toate cele cari nu numai e bine, dar delipsa neapărată este a ști tuturor contribuenților.

La tot genul de contribuțiune am adneșat exemple practice și spre facerea aruncului mai ușor pentru cei competenți, — am prăgătit cheia aruncurilor pe basa carei dênșii cu ușorime — și pot face destul chemarei, și publicul contribuient pe calea cea mai ușoară va putea a cunoște greumintele și oblegamintele sale; tot deodată va ști când? și în ce cantitate are să îplinească oblegamintul seu.

Pentru ajungerea scopului cu care am dorit să fia spre folos concetățenilor patriei, cartea această o-am estradat în limbele: Ungurește, germanește, și românește cu întrebări și răspunsuri.

Afară de contribuțiunea dreaptă — accisele, și darea de consum, mi-am îndreptat atențiunea spre manipularea competențelor — am arătat competențele timbrale ce sunt de dat cu ocașiunea pertractarei lăsămintelor, la întăbulări și pe calea proceselor.

Prețul prenumerațiunii de după 1 exemplariu e 1 fl. v. a. colectanții după 10 exemplare au să capete 1 exemplariu cu rabat, sau prețul exemplariului corespondentoriu, care la prenumerațiune poate fi reținut. Librarilor li se garantuesc 20% fără de privire la cantitatea cărților vândute.

Pentru cruțarea speselor postale exemplarele prenumerate se pot trage de-a dreptul de la mine cu mandat postal, în care cas esepularele prenumerate vor fi trâmise francate la locul destinațiunii.

De oare-ce cantitatea exemplarelor tipărinde va atârna dela cantitatea prenumerațiilor, spre orientare me voi ruga ca prenumerațiunile să se efep-tuească cât de curând.

Exemplarele prenumerate vor fi trâmise la locurile destinațiunii cu începutul luni . . . a. c.

Sum convins că toți cari vor lua la critica modesta mea lucrare, numai folos își vor trage din trênsa.

Deci recomênd o. public spre partinire opul acesta.

Faget în Comitatul Caraș-Severin 1884 luna lui Octombre.

Cu respect cuvenit.

Béla Veress,
controlor la oficiul reg. de contribuțiune.

* (Mamă.) O femeie spartană știind că fiul ei a cădut în rêsboiu a dis: Îngropați dar, căci îl înlocuesc cu fratele seu!

* (Tată.) Chiar când Xenophon aducea jertfă i s'a spus, că fiul seu a murit; el și-a pus deci jos cu mare întristare coroana ce o purta cu ocașiunea jertfirei. Așă a murit însă, că a învins! i-a dis trimisul. Aușind aceste Xenophon și-a pus îndată cu mare bucurie coroana pe cap.

* (Doliu.) Romanii, când eran în doliu sau când patria lor se afla în neajunsuri și trăgeau inelele de aur de pe degete și le înlocuiau cu cele de fer.

* (Bibliografie.) Nrul 41 al jurnalului beletristic „Familia“ din Oradea mare au apărut cu următorii cuprins: „Nucătă“ (poesie) de A. Vlăsniță; — „Nici odată“ (novelă) de Virgil Oniț; — „Negriada“ (Partea II cântul IX.) de Aron Densușan; — „Postă în India rêsăriteană“ (cu o ilustrațiune); — „Ardeal“ (studiu limbistic celtic) de Dr. At. Marienescu; — „Cugetări“; „Salon“; — „Literatură și arte“; — „Teatru și musică“; — „Ce e nou“?; — Posta Redacțiunii.

* (Bibliografie.) „Bein, Voda, Domn“ roman istoric de Theochar Alexi. Broșura 5—6. Prețul 40 cr. v. a. 1 leu nou. Brașov, 1884. Tipografia Theochar Alexi.

— „Esercitiu practice“ pentru învêțarea limbei maghiare, în usul scoalelor populare de Negrutiungureanu. Blaș 1884. Tipografia seminarului gr. catolic.

„Aurora Română.“ Revista lunară, științificoliterară. Cernăuți 1884. Anul III. Nrii. 5, 6, 7 și 8 pro: Maiu, Iunie, Iulie și August. Sumariu: Urmare din istoria limbei române: În Bulgaria carpatină năvălesc cătră finea secului al IX-lea maghiarii și cuprind Dacia orientală până în Seret. — VIII. Pecenegii aliații Bulgarilor cuprind după anul 971 Atelkuzul sau Dacia orientală părășită de maghiarii și și lătesc pe încetul domnia preste toată Dacia Traiană. — IX. Pe la jumătatea seculului al XI-lea părășesc Cumanii rêsăritul Europei și înaintând spre Carpați în Transilvania și cuprind ei teritoriul dintre Nistru, Dunăre și Carpați unde stêpănesc apoi până cătră anul 1240. — Pecenegii și Cumanii au fost de neam turcesc și au înființat în acest sens limba daco-romană. — X. Pe la finea se-

colului al XI-le și supun Maghiarii Transilvania și încep a o colonisa mai întâiu cu maghiarii și apoi cu Sasi. — De atunci începe și influența limbei lor asupra limbei daco-române. — XI. În decursul secolului XII-le și al XIII-le părășesc mulți Romani părțile Ungaro-Transilvane și trecând preste Carpați, descăleca între Nistru, Dunăre și Carpați, unde afla pre cumani stêpânind preste Slavi și Romani. — Daco-Romanii copleșesc și absorb pe Slavii Daciei Traiane în decursul secolilor XI și XII dară adopta dela ei limba oficială și bisericească „slavo-bulgară.“ — „Poesii în prosă“ de Ivan Turgeniev: traduse de dna Letișsa O. — „Morphinomania“ de E. H. — „Bibliografia.“ — „Desbaterile academiei române“ asupra lui „U“ final mut. — Anunțe. — Erata.

— „Scoala practică“, tom. III. Nr. 4 pro Iulie conține: „Pelargonie.“ Lecțiune practică din învêțămêntul intuitiv, ținut în clasa I. a scoalei române din Rodna, de Silvestru Mureșan. — „Rapița“ (Brasica napus). Lecțiune practică din istoria naturală, de Stefan Alexa, învêțator în Banloc. — „Înmulțirea cu numeri decimali.“ Lecțiuni practice ținute preparandilo din Gherla, cursul I, semestru II. de V. G. Borgovanu. — „Înca odată congresul corpului didactic din Romania“ da J. Dariu. — „Publicațiuni.“ „Bibliografie.“

Nr. 5 pro August: „Ceva despre esamenele de vară dela scoalele din Năseud.“ — „Raportul despre esamenele de vară dela unele scoale elementare din districtul Nășăudului.“ — „Un nou institut de creștere.“ — din Romania: „Conferințele cu învêțătorii.“ — „Etmologicum magnum Romaniae.“ — „Bibliografie.“

— „Întăia carte de aritmetică“ pentru scoalele populare române. Anul 1 și al 2-lea de scoală. (Numerii dela 1—100) de V. Gr. Borgovanu. Cu aprobarea prea vener. ordinariat diecesan, 15 pagini — Gherla 1884. Tipografia diecesană.

— „Aritmetica generală și specială.“ Manual didactic elaborat în usul preparandielor (scoalelor normali), scoalelor comerciale și medie, cum și al tuturor privaților. 8° mare pag. 283, de Teodor Ceonța, profesor preparandil. Prețul nui exemplariu broșurat 1 fl. 50 cr. v. a. sau 3.75 lei noi. — Dela 10 exemplare unul se dă rabat. — Arad, 1884. Tipografia română diecesană gr. or.

— „Compendiu de geografie universală prelucret în usul scoalelor medie și a preparandielor, cu 18 figuri originale intercalate în text, de Teodor Ceonța profesor preparandil. Edițiunea a doua, pag. 253. Prețul unui exemplariu broșurat 1 fl. 50 cr. v. a., sau 3.75 lei noi. Dela 10 exemplare unul se dă rabat. — Arad, 1884. Tipografia română a diecesei Aradului.

Loterie.

Mercuri în 22 Octombre n. 1884.

Brîm: 27 90 9 45 65

Nr. 321.

[909] 3—3

Neputându-se da în întreprindere zidirea scoalei de fete a asociațiunii transilvane pe basa licitații publice escrise cu terminul până la 25 Septembrie a. c. se escrise prin aceasta un nou

Concurs

pentru prezentarea unui plan de edificiu de scoală de fete pe terenul din curtea casei Nr. 8 Iosefstadt, strada Morei, însoțit de un ofert pentru întreprinderea esecutării edificiului proiectat. Proiectul dimpreuna cu ofertul, primate fiind de comitetul asociațiunii, îndreptătesc și obligă pe proiectantul ofertent a esecuta edificiul proiectat de dênșul.

Planul și ofertele, nesubscrise, au a fi predate în 30 Noemvre st. n. la posta din Sibiu pe adresa comitetului asociațiunii transilvane însoțite de o cuvertă sigilată, care în internul sau va cuprinde numele ofertentului, ear în afară va fi proveșută cu un motto, care va fi însemnat și pe plan și pe ofert.

Suma paușală mactsimală cerută pentru esecutarea edificiului să nu treacă preste 56,000 fl. v. a.

Condițiunile mai de aproape se pot primi dela comitetul asociațiunii

dimpreună cu cotele trebuincioase și ofertentul are a declara în ofert, că a cetit toate condițiunile, le-a înțeles și le-a acceptat.

Ofertentii, a le căror planuri și oferte nu se vor fi primit, nu au dreptul a face pretensiune de onorar.

Sibiu în 10 Octombre, 1884.

Comitetul asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Iacob Bologa, Dr. D. P. Barcianu,
v. președ. secretar.

Nr. 403.

[912] 2—3

CONCURS.

Conform părinteștei ordinațiuni consistoriale ddto 10 Iuliu a. c. Nr. 2923/B, se escrise concurs pentru postul de capelan la biserica cea nonă cu chramul Sântei adormiri în parochia de clasa a doua din Cernatul Săcelelor, lângă parochul George Urdea, cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele înpreunate cu acest post de capelan sînt: A treia parte din venitele parochiali, care dau suma de 200 fl. v. a. pre an.

Doritorii de a ocupa acest post, vor avea a-și așterne petițiunile lor înstruate în sensul statutului organic și

al regulamentului congresual pentru parochii la oficiul protopresbiterial I al Brașovului până la terminul sus indicat.

La punerea în candidațiune se vor preferi cei mai cualificați.

Brașov 11 Septembrie 1884.

În conșelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric,

protopresbiter ca adm. protop.

ad Nr. 2323. — 1884. [906] 3—3

Licitațiune minuendo.

Pentru acoperirea trebuinței de lemne pentru foc la Institutul reg. al alienaților pe anul 1885/86 — în mărime de 1222 metre cubice — prin aceasta se escrise licitațiune minuendo și anume:

Întreprindătorii, cari doresc a ofera lemnele susnumite, au a subșterne până la 5 Novembre 1884 dimineața la 12 oare, la cancelaria susnumitului institut offertul proveșut cu timbru de 50 cr. și suma de 400 fl. v. a. ca vadium, în care offert întreprindătorii trebuie să precizeze câte cubic metre de lemne dorește a ofera, de stăger? câte de fag? și în ce mărime și grosime după darab.

Offertele întrate după terminul indicat nu se vor considera.

Sibiu în 12 Octombre, 1884.

Dela Direcțiunea Institutului reg. al alienaților.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Chiar acum au eșit de sub tipariu și se pot procura dela Cancelaria Negruti din Gherla (Szamos-Ujvár),

Cărticică

de rugăciuni și cântări

pentru

pruncii scolari

de ambe sexele și confesiunile.

Cu mai multe icoane frumoase.

Prețul unui exemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul

Prea Sântei Vergure Maria Născătoarei de Dumneșeu

urmat de mai multe rugăciuni frumoase. [907] 3—3

Cu mai multe icoane frumoase

Prețul unui exemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 10 exemplare 5 fl. v. a.